

PÕLLUMAJANDUSE AJALOOST

SEITSEKÜMMEND VIIS AASTAT METSANDUSLIKKU KÕRGHARIDUST EESTIS

E. Laas

Eesti Vabariigi väljakuulutamise (1918) järgselt oli vaja lahendada mitmeid majanduslikke probleeme, sealhulgas ka metsade majandamise küsimusi. Eesti maareformi seadusega 1919. aasta lõpul riigistati kõik mõisametsad ja koos endiste riigimetsadega (neid oli umbes 12 % tollaegsetest metsadest) moodustati 85 riigimetskonda. 1925. aastaks tõusis metskondade arv 106-le, vähenes aga 1931. a. 102-le. Riigimetskondade rohkus põhjustas suure nõudmise metsandusliku haridusega spetsialistide järele. Paljud mõisate metsametnikud lahkusid Saksamaale, siiajäänute rakendamist raskendas puudulik eesti keele oskus või ka puudulik metsaalane ettevalmistus. Ka kõigi endiste kroonumetskondade (neid oli vaid 11) metsaülemaid ja abisid ei saanud kasutada. 1919. a. maikuul Eesti metsaülemate Tallinna nõupidamisel leiti, et metsade valitsemiseks on vaja 87 metsaülemat, sama palju abisid, 250 metsnikku ja 3000 metsavahti. Puiduvajaduste rahuldamiseks oli vaja kiiresti parandada sõjast põhjustatud metsade halvenenud seisukorda. Hakati avaldama mõtteid metsandusspetsialistide ettevalmistamiseks Tartu Ülikooli juures. Vastava konkreetse ettepaneku tegi Metsade Peavalitsuse juhataja Julius Kitsing ja see leidis heakskiitu Ülikooli Ajutise Nõukogu poolt. Otsustati avada metsaosakond kahe õppetooliga: metsakasvatuse ja metsakorralduse. 19. augustil 1919. a. saadeti kutse Kilingi metsaülem Karl Aunale kandideerimiseks metsakasvatuse ja Võlla metsaülem Andrei Mathiesenile kandideerimiseks metsakorralduse õppetoolile. Karl Aun nõustus kandideerima juhul kui Ülikool võimaldab tal end täiendada välismaal (Saksamaal). Ülikool aga ei leia sellist võimalust ja K. Aun loobub. A. Mathiesen aga viivtab oma otsusega põhjendusega, et ei ole vajalikke kogemusi ja teadmisi. 1920. a. alguses aga kui Ülikooli Valitsus kordas kutset A. Mathiesenile, kes vahepeal oli edutatud Läänemaa maakonna metsaülemaks, nõustus see tänu J. Kitsingu eeltööle kandideerima metsakorralduse õppetoolile. 10. märtsil 1920. a. kinnitas Ülikooli Nõukogu Põllumajandusteaduskonna Kogu 30. jaanuari otsuse Andrei Mathieseni valimise kohta põllumajandusteaduskonna mõttelise metsaosakonna esimeseks õppejõuks metsaasjanduse ja geodeesia õppetoolile, ühtlasi tehakse A. Mathiesenile ülesandeks metsaosakonna organiseerimine.

Uuele töökohale asub A. Mathiesen sama aasta 15. augustil Tallinnast Metsade Peavalitsuse abijuhataja ametikohalt, millele ta oli edutatud 1920. a. veebruaris. Seda päeva tuleb lugeda metsaosakonna asutamise päevaks. 16. augustil alustab A. Mathiesen Tartus juba metsaosakonnas geodeetiliste töödega. Tollal puudusid osakonnal iseseisvad ruumid, sisseseade, õppevahendid, aga loomulikult ka õppejõud. Töö alustamiseks toob A. Mathiesen Tallinnast raamatuid ja ka mõningaid maamõõduaparaate. Ta hakkas õppetööd korraldama dendroloogias, metsatakseerimises, metsakorralduses, viimast õppeainet õpetas ka agronoomiaosakonna üliõpilastele, esimesel aastal luges ta ka veel üldmetsakasvatust. 16. septembril 1920. aastal kinnitab Põllumajandusteaduskonna Nõukogu ajutise õppeplaani.

A. Mathiesen õppis 1911...1915. Peterburi (Petrogradi) Metsainstituudis, hilisem Kirovi nimeline Metsatehniline Akadeemia, mida tollal peeti maailma üheks tuntumaks metsanduslikuks kõrgkooliks ja kuhu tung õppima asumiseks oli väga suur. Juba õpingute algul paistsid A. Mathieseni võimed õppejõududele silma, mille tulemusena talle määratud stipendium aitas suuresti kindlustada tema rasket majanduslikku olukorda (A. Mathiesen sündis 1. detsembril 1890. a. Sindis kalevivabriku postimehe paljulapselises perekonnas). Lõpetamisel omistati A. Mathiesenile I klassi diplom.

Esimesel õppeaastal korraldas A. Mathiesen õppetööd üksi. Metsakasvatuse õppetoolile otsitakse esialgu sobivat kandidaati Soomest, kuid mitmetel põhjustel see ebaõnnestub ja 1921. a. sügisel 23. VIII valitakse metsakasvatuse õppetoolile Saksamaal Eberswaldi Metsaakadeemia lõpetanud (1897) metsateadlane Oskar Daniel, kes 1902...1920. aastani oli töötanud Pensa kubermangus metsaülemana. Olles väga suurte praktiliste kogemustega metsateadlane, kujunes tema töö õppejõuna, vaatamata lühiajalisele õpinguajale Eberswaldi Metsaakadeemias, vägagi viljakaks. Metsakasvatuse õppetoolile valiti 24. aprillil 1925. a. eriainete õpetajaks 1918. a. Peterburi Metsainstituudi lõpetanud Karl Werberg (Kaarel Veermets).

Asudes organiseerima metsaosakonda (komplekteerima kabinette) oli A. Mathiesenil juba algul selge, et katsetööde ja praktikumide sooritamiseks on vajalik õppebaas. Tutvudes Tartu ümbruse metsadega – Vasula, Tähtvere, Haaslava, Kaagvere, Kastre –, tuli A. Mathiesen järeldusele, et ükski neist ei vasta nõuetele ja seega Tartu lähemas ümbruses vastavat metsa ei leitud. Põhjuseks oli, et

Professor Andres Mathiesen

metsakasvutingimused olid neis liialt ühekülgsed – ei leidunud erinevaid kasvukohatingimusi. Seepärast otsustas A. Mathiesen Kastre metskonna Peravalla metsandiku, praeguse Järvelja, kasuks, kus tingimused olid märksa mitmekesisemad ja esinesid peaaegu kõik kasvukohatüübid, välja arvatud loolad ja tüüpilised liivaalad. Järvelja kasuks rääkis ka see, et seal oli nn. Jahiloss, mida oli võimalik kasutada üliõpilaste ühiselamuna, eelnimetatud metsade piirkonnas aga selline võimalus puudus. Raskendavaks asjaoluks oli muidugi üliõpilaste transport Peravaldale – selleks sai kasutada laeva kas Läänistele või Ahijärvele sõiduks, kust edasi tuli minna juba jalgsi. Sellise eraldatuse arvas A. Mathiesen aga isegi kasuliku olevat – üliõpilased ei tiku sealt ära sõitma ja seega saavad pühendada rohkem aega eriala omandamisele.

Häirivaks asjaoluks olid aga kevadeti rohked sääsed ja suvel parmud, mida A. Mathiesen ei osanud ette näha.

13. aprillil 1921. a. kinnitatigi Vabariigi Valitsuse otsusega Kastre-Peravalla metsad Tartu Ülikooli metsaosakonna õppebaasiks. Õppemetskonna juhatajaks määrati A. Mathiesen.

Õppemetskonna asutamisel oli A. Mathiesenil, nagu ta ise mainis, kaks põhilist eesmärki: korraldada üliõpilastele vastavaid õppepraktikume ja võimaldada õppejõududel katsete korraldamist mitmesuguste metsanduslike probleemide uurimiseks.

Vaidlust tekitas aga küsimus, kumb neist peab olema esikohal. A. Mathiesen oli arvamusel, et vanades õppeasutustes on esikohal teaduse arendamine, meil aga, kus astutakse alles esimesi samme metsanduse valdkonnas, on olukord vastupidine. Tartus 1923. aastal toimunud esimesel eesti metsateadlaste päeval märkis A. Mathiesen, et niipea, kui esimene ülesanne saab rahuldatud, on tal võimalik oma kasvandike ja kõigi asjast huvitatud

Järvelja vana jahiloss, mis hävis tules 1948. aasta kevadel

metsateadlaste abil pühendada rohkem aega teisele ülesandele, s.o. kodumaa metsateaduse arendamisele.

Tehes kokkuvõtet metsaosakonna 10 aasta tööst ajakirjas "Eesti Mets" (1930, nr. 8), väljendas professor A. Mathiesen läbielatut järgmiselt: *Tuli luua õhkkond, tuli koondada esiteks pere, kelle abil töötada ja alles siis oli võimalik tööle asuda. Kui ehk mõnel muul teadusalal suudab ka üks üksik suuremat põhjapanevat korda saata, siis on metsanduse alal, kus katsed kaua kestavad, üle kogu Eesti korraldada tuleb ja laia ulatusega on vaevalt mõeldav ja edasi märgib ta, et see mis tehtud, on olnud eeskätt laastude löömine ja ehitusmaterjali valmistamine eelseisvaks ehitushooajaks. Raske, kuid tänuväärt töö seisab veel ees. See on töö, mis põlvest põlve kestma saab ja mis ei jõua iialgi vist lõpule.*

Juba 1921. a. kevadel suundusid esimesed üliõpilased Kastre-Peravaldale õppepraktikale

Järvelja uus jahiloss, mis valmis 1980. aastal

ning see on kordunud aastast aastasse tänaseni. Kõigepealt mõõdistati metsad ja alustati katsetöödega. Nii kasvas Kastre-Peravallast välja metsanduslik keskus, mille saavutused ja tulemused on saanud tuntuks ka naaberriikides.

1922. aastal anti metsaosakonna kasutada dendroloogia õppebaasiks ka Raadi park ning 1923. a. eraldati kõrvalolev maaala (3,67 ha) dendraariumi rajamiseks. Ulatuslik puude ja põõsaste istutamine sinna algas 1925. aastal, nii kujundati üliõpilastele vajalik õppebaas, aga samuti baas dendroloogiliseks uurimistööks. 1926. a. anti metsaosakonnale uurimiste korraldamiseks kasutada ka Kuusnõmme bioloogiajaama metsandik Saaremaal.

Õppetööks vajalike ruumide küsimus lahenes mõne aasta jooksul – vastavad ruumid saadi Aia (Vanemuise) tänaval 46 Zooloogiamuuseumi maja keldrikorrusel, hiljem lisandusid 3 ruumi I korrusel. Õppetööd korraldas 3 kabinetti – metsakorralduse (juhataja A. Mathiesen), metsakasvatuse (juhat. O. Daniel) ja metsakasutuse (juhat. K. Veermets). Kabineti juhatajal oli abiliseks õppetöö korraldamisel kas vanemassistent või assistent (abijõud). Tänu A. Mathieseni energilisele tegevusele olid metsaosakonnal juba viie aastaga oma ruumid ja uurimisbaasid ning õppejõud.

Üliõpilaste vastuvõtt metsaosakonda algas 1920. a. sügisel. I kursusel alustas õpinguid otse metsaosakonda astunud üliõpilasi 17 ja II kursusel teistest teaduskondadest üle tulnud üliõpilasi 12. 1920...1940. aastani astus metsaosakonda õppima 569¹ üliõpilast, kelle hulgas oli ainult 4 naisüliõpilast. Kõige suurem oli üliõpilaste arv 1931. a. – 143, kõige väiksem 1939. a. – 84. Kõige rohkem sisseastujaid oli 1921/22. õppeaastal – 48, suur oli sisseastujate arv ka 1930/31. ja 1935/36. õppeaastal – mõlemal aastal 37. Kuni 1935. aastani võeti vastu kõik soovijad, 1936...1938 oli vastuvõtumääraks 25 üliõpilast ja 1940. aastal 20. Tegelikult oli aga 1936/37. õppeaastast alates vastuvõetavate arv väiksem normist ning ainult 1939/40. õppeaastal ulatus see normini (20). 1938/39. õppeaastast alates toimusid sisseastumiseksamid.

Õppetöö toimus nn. õppeainete süsteemis, mille järgi eksamite sooritamisel oli ette nähtud kindel järjekord pärast vastavate eeleksamite sooritamist, üleminekueksameid kursuselt kursusele ei olnud. Igal semestril oli kaks eksamisesiooni – semestri algul ja lõpul.

Igal kevadel-suvel toimusid õppepraktikumid: esimesel suvel geodeesias 20 päeva, teisel metsakasvatuses 20 päeva ja metsatakseerimises 50 päeva, kolmandal metsakasutuses 20 päeva, metsavalitsemises 5 päeva ja ekskursioonid 10 päeva, kokku 125 päeva ehk 21 nädalat. Eriti tähtsaks peeti metsatakseerimise õppepraktikumi – sellele kulus 40 % kogu praktika kestusest. See oli tingitud peamiselt kahest asjaolust: esiteks läksid tollal paljud pärast lõpetamist tööle metsakorraldusse, samuti töötasid paljud üliõpilased seal ka suvevaheajal, sest kõikides metsades tuli läbi viia metsakorraldus ja tööjõud oli terav puudus ning teiseks oli A. Mathiesen ise metsatakseerimise õppejõud, mistõttu ta oli huvitatud metsatakseerimiseks vajalike praktiliste kogemuste andmisest.

1920. a. kehtestatud ajutise õppeplaani kohaselt, mis lõplikult kinnitati 1924. a., oli õppeaja kestus metsaosakonnas 4 aastat, sellest 3,5 aastat teoreetilise kursuse ja pool aastat diplomitöö jaoks. Õppeplaanis olevast 35 ainekust õpetasid metsaosakonna õppejõud 13, matemaatika-loodusteaduskonna õppejõud 11, põllumajandusteaduskonna agronoomia-osakonna õppejõud 8, õigusteaduskonna õppejõud kaht ja arstiteaduskonna õppejõud üht õppeainet. Nimetatud õppeplaanile heideti ette ülekoormatust üldainetes ja suurt eksamite arvu. Seetõttu tehti õppeplaanis muudatusi, mis kinnitati 1932. a. Selle tulemusena vähenes üldainete arv ja moodustati valikainete rühmad. Uues õppeplaanis oli 27 õppeainet, millele lisandus 3 kohustuslikku valikainet.

Kahekümne aasta jooksul oli teoreetilise kursuse lõpetajaid (need, kes sooritasid kõik praktikumid ja eksamid) 208 ehk 41 % võimalikust lõpetajate arvust (508). Vähenes lõpetajate arv oli tingitud paljude üliõpilaste raskest majanduslikust olukorrast: õppemaks oli küllalt kõrge, õppemaksust vabastati suhteliselt väheseid ning stipendiumi saajaid oli üksikuid ning sedagi vanematelt kursustelt alates. Seetõttu olid paljud üliõpilased sunnitud paralleelselt

¹ Tegelikult oli see arv 77 võrra suurem, s.o. neid, kes loobusid kiiresti metsanduse erialast või läksid üle teise teaduskonda, ei ole arvestatud selle arvu sisse.

õpingutega töötama ja kui vastavat võimalust Tartus ei avanenud, loobuti õppimisest ülikoolis või tehti seda lühemate või pikemate vaheaegadega.

Veelgi halvem oli olukord diplomiga lõpetanute osas. 1939/40. õppeaasta lõpuks oli diplomitöö kaitsmisega lõpetajaid 90; ajavahemikus 1940/41. kuni 1943/44. lisandus diplomitöö kaitsmisega lõpetajaid veel 37. Seega lõpetas aastatel 1924...1944. diplomitöö kaitsmisega 127 üliõpilast. Neist viisid õppetöö lõpule ettenähtud 4 aastaga ainult 4 (Paul Reim 1924, Kaarel Puhvel 1925, Nikolai Küttis 1933 ja Endel Laas 1940). 4,5 aastaga oli lõpetajaid 8, 5...5,5 aastaga 20 (16 %), 6...10 aastaga 61 (48 %), 11...15 aastaga 17 (13 %), 15...20 aastaga 14 (11 %) ja üle 20 aastaga 3. Kiitusega (*cum laude*) lõpetajaid oli 33 (26 %).

Diplomitöö kaitsmisega lõpetajate arv oli väga väike seetõttu, et paljud läksid pärast teoreetilise kursuse lõpetamist Metsade Peavalitsuse teenistusse ja neilt ei nõutud ka hiljem diplomitöö kaitsmist. Paljud aga ei jõudnudki teoreetilise kursuse lõpetamiseni, kuna tuli majanduslike raskuste tõttu asuda tööle.

Vaatamata diplomiga lõpetajate vähesusele metsaosakonnas (keskmiselt 4 aastat), tõsteti 1932. ja 1933. aastal korduvalt üles küsimus metsateadlaste päeval kui ka ajakirjanduses metsateadlaste üleproduktsoonist. Nii leidis Tihemetsa metsakooli direktor A. Auksmann, et diplomiga lõpetajate arv ei peaks olema üle 5 aastat ja soovitas vastuvõttu metsaosakonda piirata. Metsade Peavalitsuse osakonna juhataja F. Reidolf arvas aga koguni, et metsaosakond Tartu Ülikoolis tuleks sulgeda ning kõrgema haridusega eriteadlasi ette valmistada välismaal.

A. Mathiesen ja K. Werberg (K. Veermets) näitasid arvude abil esitatud seisukohtade ekslikkust, sest sel ajal oli kõrgemat haridust nõudvail kohtadel metsaametkonnas vaevalt 25 % kõrgema haridusega inimesi. Metsaametnike tegeliku vanuselise vahekorra juures oleks iga-aastane diplomeeritud metsateadlaste juurdekasv võinud olla kuni 15. Kõrgema metsandusliku hariduse omandamine välismaal oleks aga seotud olnud paljude negatiivsete nähtustega. Sellega lõppesid üleproduktsooni küsimuse ümber käinud vaidlused ega kerkinud enam päevakorda.

Tartu Ülikooli metsaosakonna tegevus ei piirdunud aga kaugeltki ainult õppetööga, asuti ka metsanduslikule uurimistööle aluseid rajama, sest spetsiaalne metsanduslik uurimisasutus puudus kuni 1936. aastani. Teadusliku uurimistöö baasiks oli põhiliselt Järvelja õppe- ja katsemetskond (esialgu nimetusega õppemetskond), vähemal määral ka dendroloogiaaed Tartus. Uurimistegevusele baasi rajamiseks hakati juba esimestest aastatest rajama alatise proovitükke puistute kasvukäigu uurimiseks, võõrpuuliikide kasvatamise võimaluste selgitamiseks, hooldusraiate mõju uurimiseks puistute kasvule, laasimise mõju uurimiseks tarbepuidu kvaliteedile jne. Ilma vastava uurimistöö baasita ei ole võimalik paljusid küsimusi edukalt lahendada, sest tulemused metsanduslikel objektidel ilmnevad sageli alles aastakümnete pärast.

Uurimistöö korraldajaks olid metsaosakonna õppejõud, aga samuti suunati uurimistöödele vanemate kursuste üliõpilasi ja lõpetajaid. Uurimistööks vajalikku materjali koguti ka väljaspoolt õppemetskonda. Selle tulemusena oli juba 1929. aasta lõpuks kaitstud kaks magistridissertatsiooni (A. Rühl 1927 ja P. Reim 1927) ja 3 doktoridissertatsiooni (A. Mathiesen 1927, K. Veermets ja P. Reim 1929). 1940. aastani kaitsti veel 6 magistri- (B. Haller 1931, E. Kohh 1934, K. Salev 1936, N. Küttis 1936, J. Kõresaar 1937 ja B. Koljo 1938) ja 2 doktoridissertatsiooni (B. Haller 1934 ja A. Rühl 1938).

Tolleaegsetest katsetest on eriline koht võõrpuuliikide kasvatamise võimaluste selgitamisel, milleks hangiti välismaalt rohkesti seemet, mis külvati taimlasse, kust taimed viidi edasi kas kultuuridesse või kasutati neid dekoratiivsetel eesmärkidel. Selle töö tulemusena võime leida võõrpuuliike kasvamas nii Järveljal kui ka paljudes Eesti linnades ja rajoonides, sest neid levitati Järvelja puukooli kaudu vabariigi kõigisse rajoonidesse. Praegu kannavad paljud neist vilju ning nende seemet kasutatakse puude ja põõsaste istikute kasvatamiseks. Väga vajalikku uurimismaterjali on saadud ka tol perioodil K. Veermetsa poolt korraldatud laasimise katsetest. Tulemuste hilisem uurimine T. Kriguli poolt on kinnitanud nende õigsust ja otstarbekust.

Mitte sugugi väiksema tähtsusega ei ole Järveljal korraldatud metsamaade kuivendus-alased katsed, mis on võimaldanud lahendada mitmeid praktilisi küsimusi.

Väga tähtsaks tööloiguks kujunes eestikeelse õppekirjanduse koostamine ja väljaandmine. Põhilisteks autoriteks olid O. Daniel, A. Mathiesen ja K. Veermets. Nimetagem mõned neist: mimeografeeritult anti 1922. a. A. Mathieseni ja K. Verbergi poolt välja "Puude ja põõsaste määraja" ning 1922/23. a. O. Danieli poolt "Üldine metsateadus". Kirjastuse kaudu ilmus 1923. aastal O. Danieli "Metsakasutus" ja A. Mathieseni "Metsamehe abiraamat", 1926. a. O. Danieli "Metsakasvatus I" ja 1927. a. "Metsakasvatus II", 1929. a. A. Mathieseni "Geodeesia põhijooned", 1930. a. O. Danieli "Metsanduse põhijooned", 1934. a. A. Mathieseni "Dendroloogia", 1935. a. O. Danieli "Metsakaitse". Eriti kõrgelt tuleb hinnata A. Mathieseni "Dendroloogiat", oli mis õpik-käsiraamatuna väga põhjalik ning ulatuslik ja suudab ka tänapäeval konkureerida parimate dendroloogiliste teostega. Töö väärtus seisneb eriti selles, et autor kasutas selle koostamiseks oma rikkalikke kogemusi, mida ta oli omandanud võõrpuuliikide kasvatamisel nii Kastre-Peravallas kui ka Tartus.

Metsaosakonna poolt hakati 1924. a. välja andma omalaadset sarja "Tartu Ülikooli Metsaosakonna toimetused", kus avaldati nii õppejõudude kui ka lõpetajate uurimistöid – dissertatsioonid, aga samuti paremaid diplomitöid. Kuni 1940. a. anti välja kokku 31 tööd, mille kirjastamiskulud kaeti õppemetsakonna tuludest.

Oluline koht metsanduse arendamisel oli 1922. a. metsaosakonna juurde asutatud Akadeemilisel Metsaseltsil, mille tegevliikmeteks võisid olla kõrgema haridusega metsateadlased ja üliõpilased. Seltsi põhimõtteks oli arendada kodumaa metsandust ja abistada noori metsateadlasi uurimistöös. Sel eesmärgil korraldati referaatkoosolekuid, metsateadlaste päevi, ekskursioone, vahetati Läti ja Poolaga stipendiaate. Üliõpilastele anti stipendiume ja määrati auhindu teaduslike tööde eest, kirjastati õpikuid ja raamatuid. Seltsi juhatuse tööst võtsid väga agaralt osa O. Daniel, A. Mathiesen ja K. Veermets.

Eriti väärivad esiletõstmist traditsioonilised iga-aastased metsateadlaste päevad, kus ettekannetega esinesid metsaosakonna kui ka teiste teaduskondade õppejõud, Riigimetsade Valitsuse töötajad, metsakorraldajad, metsaülemad jt. 1923...1940. a. oli selliseid kokkutulekuid 17 (ei toimunud 1934. a.) 152 ettekandega. Need kujunesid kohaks, kus arutati kõiki metsanduse probleeme, kanti ette teadusliku uurimistöo tulemusi, analüüsiti vabariigi metsade majandamist, metsade korraldamise jt. küsimusi. Tollal (1920...1930) oli metsamajanduse üks tähtsamaid probleeme asunike varustamine metsaga ja puitmaterjaliga, seejuures aga unustati sageli, et metsade majandamine peab olema pidev, et metsamajandusele tekitatavad haavad avalduvad alles aastakümnete pärast.

Nähes ja teades esinevaid puudusi, astus O. Daniel 1927. a. V metsateadlaste päeval välja ettekandega "Meie metsapoliitika". Ettekanne leidis väga elavat vastukaja V metsateadlaste päevast osavõtjate hulgas, aga samuti pühendas ettekandele suurt tähelepanu tookordne ajakirjandus. Näiteks kirjutati "Postimehes" O. Danieli ettekandest järgmist: *Rahvuslik riigi metsapoliitika ei tohi end rakendada ühe või teise poliitilise partei või kildkonna huvide teenistusse. Tema tegevuse peasihiks peab olema riiklike vajaduste otstarbekohasem täitmine, tema töö tulemused peavad kuuluma ilma erandita riiklisele ühiskonnale". Edasi kirjutab ajaleht: "Kuivõrd metsapoliitikas stabiilsuse põhimõte tunnustust on leidnud, näitab viimasel ajal kujukalt Nõukogude Vene, kus vaatamata kõigi väärtuste ümberhindamise peale majanduspoliitilisel alal – metsapoliitika endiseks jäi ja võõrandatud metsi mitte rahvale ei jagatud, vaid nad riigi hooldamisele võeti.*

Metsateadlaste päevade ettekanded ja läbirääkimiste materjalid avaldati üheksas "Eesti Metsanduse Aastaraamatus", mida toimetas K. Veermets.

Tartu Ülikooli metsaosakonnas esimese kümne aasta jooksul tehtud tööd iseloomustab Riigimaade ja Metsade Valitsuse direktori asetäitja Jaan Luik "Eesti Metsas" (1930, nr. 8) avaldatud artiklis järgmiselt: *Selle võrdlemisi lühikese aja jooksul tänu oma energilistele ja asjatundlikkudele juhtidele on metsaosakond suutnud ennast igakülgselt maksma panna ja väärilise koha võita teiste kõrgemate õppeasutuste peres. Tema ei ole meie metsanduse alal mitte üksinda selleks tuletorniks, mis kajastab ja näitab neid sihte, teid ja radasi, kuhu poole ja mida mööda sammume edu ja arendamise suunas, vaid ta on andnud ka suure osa meie metsanduse juhtisid, kes edukalt töötavad ühel või teisel alal. Kuid Ülikooli metsaosakonna tähtsus ei piirdu üksinda tarviliste eriteadlaste ettevalmistamisega, vaid ta omab veel suurema tähtsuse meie metsanduse ja metsateaduse edendamise ja arendamise, teaduslikkude uurimiste, katsete korraldamise, juhtimise ja teistel kultuurialadel.*

See on meie vaimline elutsentrum, metsanduse edu ja arenemise alus.

Tehtud tööd ja edaspidised ülesanded kindlustavad metsaosakonnale väärilise koha teiste osakondade ja teaduskondade kõrval ja on Eesti metsanduse edukuse ja arenemise pandiks.

Eestis 1940. a. suvel toimunud suured muudatused avaldusid ka kõrgema kooli töös. Metsaosakonnas kehtestati Leningradi Metsatehnilise Akadeemia õppeplan, mille järgi 4,5 aastat oli teoreetilist õppetööd ja pool aastat praktiseerimiseks ning riigieksamiteks. Õppetöö viidi kursuste süsteemile. Kuid peatselt (1941) alanud sõda katkestas need ettevõtmised. 1940/41. õppeaastal lõpetas osakonna 10 üliõpilast.

Ajavahemikul 1941...1944 jätkas metsaosakond tööd, kuigi üliõpilasi oli vähe. Kuid diplomitööga lõpetajate arv oli suhteliselt suur varem õppinute arvel – 27. Põhjuseks oli diplomi väärtustamine nii ametiredelil tõusmisel kui ka töö tasustamisel. Õppetöö korraldamisel häireid ei esinenud, kuna peaaegu kogu õppejõudude koosseis säilis. Kaitsti ka kaks magistridissertatsiooni (P. Kadaja 1941 ja P. Rõigas 1942) ning üks doktori-dissertatsioon (E. Kohh 1943).

Nõukogude korra taaskehtestamise järel 1944. a. sügisel jätkas metsaosakond tööd Tartu Riikliku Ülikooli põllumajandusteaduskonna koosseisus. Et peaaegu kõik õppejõud olid kodumaalt lahkunud (A. Mathiesen, O. Daniel, K. Veermets, B. Koljo, E. Perem, Z. Raskasov), A. Hansen aga langenud Saksa armees, asusid uute õppejõududena tööle August Karu, Valdek Ritslaid, Teodor Krigul, Bernhard Haller, August Michelson, Elmar Saar jt., endistest õppejõududest jätkas Peeter Rõigas.

Esimesel sõjajärgsel õppeaastal õppis metsaosakonnas 48 üliõpilast, neist oli äsjaseid sisseastujaid 24. Metsanduse ette olid kerkinud suured ülesanded – puitu vajati veel rohkem kui varem – tarvis oli taastada linnad ja asulad, palju oli hävinenud taluhooneid, oli tarvis taasmetsastada metsata jäänud raiestikud. Selleks vajati rohkesti inimesi, sest tööde mehhaniseerimise tase oli veel madal, eriti aga vajati kõrgema haridusega metsandusspetsialiste, sest 1941...1944. aastani oli nende arv mitmesugustel põhjustel suuresti vähenenud (arreteerimised, kaotused lahingutes, lahkumine kodumaalt jt.).

Kerkis mõte iseseisva metsandusteaduskonna moodustamiseks. Küsimuse ettevalmistamiseks määrati TRÜ rektori käskkirjaga organiseerimiskomisjon, kelle esimeheks määrati Valdek Ritslaid. Komisjon pidas rohkesti pikki koosolekuid, millest nii mõnigi läks üle kesköö. Tänu tõhusale eeltööle alustas iseseisev metsandusteaduskond tööd 1. septembril 1946. a. kahe osakonnaga: metsamajandus ja metsatööstus. Esimeseks dekaaniks määrati 1947. a. aprillis organiseerimiskomisjoni esimees V. Ritslaid, kellel tuli teha pingsat tööd teaduskonna organiseerimisel ning õppejõududega komplekteerimisel ja ta tuli sellega edukalt toime. 1950. a. mais toimus dekaanide vahetus – uueks dekaaniks sai Teodor Krigul.

1949. a. avati teaduskonna juures veel metsamelioratsiooni osakond.

1945...1951. aastani lõpetas veel TRÜ alluvuses metsamajanduse erialal 93 ja metsatööstuse erialal 11 inseneri. Lõpetamine toimus riigieksamitega.

Seoses Eesti Põllumajanduse Akadeemia moodustamisega 1951. aastal läheb koos agronoomia- ja veterinaariateaduskonnaga EPA alluvusse ka metsandusteaduskond ja jätkatakse endiselt tööd 5 kateedriga kolme eriala spetsialistide ettevalmistamist.

Ajavahemikul 1949...1956 eksisteerinud metsamelioratsiooni erialale võeti üliõpilasi vastu ainult kahel aastal (1950 ja 1951), sest esimesed kolm kursust komplekteeriti metsamajanduse eriala üliõpilastest.

Kui ametliku õppeplani järgi oleks pidanud metsamelioratsiooni insenere ette valmistama lõunarajoonidele, siis tegelikult püüti õppeplani võimalikult kohandada kohalikele oludele. Seetõttu on eriala lõpetajatel – metsamelioratsiooni inseneridel (kes kõik jäid tööle Eestisse) olnud märkimisväärne koht nii metsakuivendus-maaparandustööde, aga ka metsamajanduslike tööde juhtimisel, õppejõududena kui ka vabariigi valitsusorganites (A. Arukuusk, A. Juske, V. Kraak, V. Linnamägi, E. Mändma, H. Poola, E. Ratassepp, M. Sepp, A. Tõnissoo jt.). Metsamelioratsiooni eriala lõpetajaid oli üldse 84.

Metsatööstuse eriala lõpetas 1951...1959 diplomiga 133 insener-tehnoloog. Metsatööstuse inseneride ettevalmistamist sõjajärgsel perioodil võib kahtlemata pidada üheks

tähtsamaks saavutuseks metsanduse valdkonnas, sest noorte inseneride tööle asumisega algas metsa ülestöötamise ja metsamaterjalide väljaveotööde ulatuslik mehhaniseerimine.

Paljud metsatööstuse eriala lõpetajad on edukalt töötanud kas õppejõududena EPMÜ-s või Tallinna Tehnikaülikoolis (E. Altosaar, U. Ausmees, E. Kala, M. Kiisler, V. Koslov, H. Kuigo, P. Kurvits, J. Kõo, E. Möldre, H. Möller, E. Ojastu, H. Täär jt.), aga ka ministeeriumi või metsatööstuslike ettevõtete juhtidena (R. Kippasto, A. Küppas, L. Lauri, L. Luts, E. Maasiksalu, O. Nigul, E. Toots, V. Vaasa jt.).

Metsamajanduse eriala ametlikku õppeplaani on nende aastate jooksul mitu korda muudetud ja õpingute kestus on olnud 4 aastast 4 kuust 5 aasta 6 kuuni sõltuvalt peamiselt menetluspraktika kestusest. 1993. aastast on õppetöö kestuseks 4 aastat.

1958. a. ühendati kaks EPA teaduskonda (metsandusteaduskond ning maakorralduse ja hüdroamelioratsiooni teaduskond) metsanduse ja hüdroamelioratsiooni teaduskonnaks kolme erialaga: metsamajandus, maaparandus ja maakorraldus. 1963. a. nimetati teaduskond metsanduse ja maaparanduse teaduskonnaks. Üldtuntud metsakasvatustlike ja metsakasvatustlike õppeainete kõrval on metsamajanduse osakonnas viimastel aastakümnetel rohkemat tähelepanu pööranud metsaselektioonile (prof. E. Pihelgas), metsamajanduslike tööde mehhaniseerimisele (dots. P. Kurvits), elektronarvutite kasutamisele nii õppetöös kui ka uurimistöodel jt. Arvutite kasutamise osas on eestvedajaks olnud prof. Artur Nilson, tänu kellele initsiatiivile on teaduskonnas arvutite klass, mille sisustuse kulud kandis Riiklik Metsamet.

Õppetöö kõrval on teaduskonnas rohkem tähelepanu pööranud teadustööle ning õppekirjanduse koostamisele ja kirjastamisele.

Metsakasvatustlike küsimuste uurimiseks on rajatud rohkesti katseid Järvelja õppekatsemetsamajandisse, aga samuti on metsakasvatuse probleeme uuritud vabariigi teistes metsamajandites. Juba 1947. a. alustas üldmetsateaduse kateedri juhataja August Karu ulatuslike hooldusraie katsealade väljakujundamist, mille eesmärgiks oli erinevate raiekraadide mõju uurimine puistute üldproduktioonile ja puidu kvaliteedile. Pärast A. Karu surma 1956. a. jätkas alustatud probleemi edukat uurimist tema järglane Lembit Muiste, rajades uusi katsealasid nii Järveljale kui ka vabariigi paljudesse metskondadesse.

Prof. E. Pihelgas uuris viiekümnendate aastate algul loalade metsastamise küsimusi, seejärel uuris hariliku männi seemnekandvust ja on rajanud hulgaliselt männi geograafilisi katsekultuure Järveljale tolleaegse Nõukogude Liidu eri piirkondadest saadud seemnetest päritolu tähtsuse selgitamiseks. Samuti on prof. E. Pihelgase poolt rajatud vegetatiivse paljundusmaterjaliga seemlaid metsamajanditesse (Järvelja, Elva, Tartu, Viljandi jt.) nii päritolu selgitamiseks kui ka seemnete varumiseks.

Prof. E. Laas on 1953. aastast alates uurinud Eestis kasvatatavate võõrpuuliikide seemnete kvaliteeti ja nende kasutamist istutusmaterjali kasvatamisel, hariliku kuuse seemnete kvaliteeti ja istutusmaterjali kasvatamise agrotehnikat, võõrpuuliikide ja hariliku kuuse kultuuride rajamise jt küsimusi.

Suurt tööd tegi dots. T. Krigul puude laasimise otstarbekuse selgitamisel, avaldades uurimistöö tulemused monograafiana "Männi- ja kuusepuistute laasimine" (1960).

Prof. K. Veermets uuris põhjalikult männipuidu mehhaanilisi omadusi.

Järvelja õppekatsemetsamajandi direktor dots. H. Kasesalu on korraldanud rohkesti katseid Kaug-Idast pärinevate puu- ja põdsaliikidega nende perspektiivsuse selgitamiseks.

Kase ja kase-kuuse segapuistute kasvatamise probleemi on uurinud prof. O. Henno, kase seemnete kvaliteeti, istutusmaterjali kasvatamist ja karjala kase kultuuride rajamist ass. P. Ott, kasepuidu mehhaanilisi omadusi biol. kand. Aino Kasesalu.

1968. a. alustati Heino Kasesalu ja Endel Laasi juhendamisel Järveljale ainulaadset arboreetumi rajamist. Arboreetumi on istutatud juba 85 puu- ja põdsaliiki, paljud neist kasvavad hästi. Osa liike on istutatud minipuistutena (20×30 m), et paremini selgitada nende metsakasvatustlike omadusi. Mitmed liigid on hakanud viljuma ja nende seemneid on kasutatud istutusmaterjali kasvatamiseks.

Ajavahemikul 1951...1990 on teaduskonna metsanduse lõpetajate poolt kaitstud 6 doktoridissertatsiooni: Toomas Frey (1967), Uno Valk (1969), Endel Pihelgas (1972), Olev Henno (1974), Ivar Etverk (1974) ja Vladimir Koslov (1977). Samal ajavahemikul on kaitstud 62 kandidaadidissertatsiooni. 1991...1995. a. on kaitstud 1 doktori- (Ülo Tamm) ja 4 magistridissertatsiooni.

Metsanduslike artiklitega teaduslike tööde kogumikke on välja antud 18, lisaks neile on artikleid avaldatud mitmetes teistes väljaannetes: "Metsamajandus", "Eesti Loodus", "Mets. Puit. Paber", "Eesti Mets", "Metsanduslikud uurimused", "Sotsialistlik Põllumajandus" jt.

Õpikuid on välja antud viis: E. Laas "Dendroloogia" (1967, 1987), E. Pihelgas "Geneetika ja selektsioon metsamajanduses" (1970), T. Krigul "Metsatakseerimine" (1972), E. Pihelgas "Metsabioloogia" (1983), P. Kurvits "Metsamajanduslike tööde mehhaniseerimine" (1984).

Veel on ilmunud järgmised õppevahendid: A. Karu ja L. Muiste "Eesti metsakasvukohatüübid" (1958), K. Veermets "Puidu määraja" (1962), O. Henno "Puude ja põdsaste määraja" (1963), T. Krigul "Metsataksaatori teatmik" (1969), Eino Laas "Okas- ja lehtpuud talvel" (1988) jt.

Trükis avaldamist väärivaid töid on märksa rohkem kui seda ilmunud tööde loetelu näitab. Ilmumata on jäänud enamus dissertatsioonide, trükis ei ole ilmunud ühtegi diplomitööd, kuigi paljud seda vääriskid. Näiteks on teaduskonnas rohkesti dendroloogilisi uurimistöid vanadest parkidest, mis ajaloo seisukohalt oleksid äärmiselt vajalikud trükis avaldada, praegu aga on ainueksplaridena raamatukogu riiulitel.

Erialaste teadmiste ja iseseisvalt töötamise kogemuste süvendamisel on sõjajärgsetel aastatel suur tähtsus olnud Üliõpilaste Teadusliku Ühingu (ÜTÜ) töö. Esimene ring – metsakasvatuse ja metsakaitse õpiring, nagu teda tollal nimetati, alustas tööd A. Karu ja P. Rõigase initsiatiivil 1946. a. sügisel, olles üldse üks esimesi ÜTÜ ringe TRÜ-s. Hiljem organiseeriti veel metsakultuuride ja dendroloogia ring (1949), ulukite bioloogia ja jahinduse ring (1951), metsatööstuse insener-teaduste ring (1949) ja metsamajanduse ring (1952).

ÜTÜ ringides tehtud uurimistöö tulemusi on ette kantud igaaastastel ÜTÜ konverentsidel, ajavahemikul 1952...1989 esitati 916 tööd 37 konverentsil. Mitmed uurimistööd on pälvinud üleliidulistel konkurssidel medali või aukirja, paljusid on autasustatud vabariigisisestel konkurssidel rahaliste preemiatega.

Mitmed ÜTÜ ringides alustatud ja diplomitööna vormistatud tööd on olnud aluseks kandidaadidissertatsioonile (A. Paivel, E. Kaar, Ü. Tamm, T. Frey, M. Hanso jt.).

Ühtekokku on aastatel 1920...1990 omandanud metsandusliku kõrghariduse teaduskonnas (osakonnas) 1660 üliõpilast, neist metsamajanduse erialal 1443, metsatööstuse erialal 133 ja metsamelioratsiooni erialal 84. Ülevaate eriperioodidel lõpetajatest annab tabel.

Metsamajanduse, metsamelioratsiooni ja metsatööstuse eriala lõpetajad 1924...1994.

Õppeasutus	Lõpetamise periood	Lõpetajaid		
		naisi	mehi	kokku
Metsamajanduse eriala				
Tartu Ülikool	1924...1940	–	90	90
TRÜ	1941	–	10	10
Tartu Ülikool	1941...1944	1	26	27
TRÜ	1945...1951	12	81	93
EPA	1952...1955	24	105	129
EPA	1956...1960	46	96	142
EPA	1961...1965	26	101	127
EPA	1966...1970	39	64	103
EPA	1971...1975	34	118	152
EPA	1976...1980	44	154	198
EPA	1981...1985	59	161	220

EPA	1986...1990	56	96	152
EPA ja EPMÜ	1991...1994	44	172	216
Kokku		385	1274	1659
Metsamelioratsiooni eriala				
EPA	1952...1955	8	51	59
EPA	1956	13	12	25
Kokku		21	63	84
Metsatööstuse eriala				
EPA	1951	–	11	11
EPA	1952...1955	5	66	71
EPA	1956...1959	6	45	51
EPMÜ	1993...1994	–	19	19
Kokku		11	141	152

Nagu nähtub, on II maailmasõja järgsel perioodil olnud naisüliõpilaste osatähtsus suhteliselt suur, ulatudes 1966...1970. isegi 38 %-ni (tingituna meesüliõpilaste armeesse võtmisest).

1963. a. avati kaugõppeteaduskonna juures ka metsamajandusosakond, kuhu vastuvõtt on olnud 25 üliõpilast aastas. Viimane vastuvõtt oli 1990. aastal. Seni on kaugõppes lõpetanud 282 metsamajanduse inseneri.

Paljud diplomitööd on olnud väga sisukad ja nende hulgas on rohkesti selliseid, nagu eelpool juba nimetatud, mis vääriks trükis avaldamist, aga mitmed nende autorid oleksid varasema mõõdupuuga hinnates väärinud magistrikraadi.

1970. a. hakkas tolleaegne Eesti NSV Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeerium tänu minister Heino Tederi algatusele paremaid diplomitöid premeerima – 1 esimene auhind (100.– rbl.), 1 teine auhind (80.– rbl.) ja 2 kolmandat auhinda (à 60.– rbl.). Sõltuvalt heade tööde rohkusest anti mõnel aastal välja ka rohkem auhindu. 1983. a. alustas Eesti NSV Metsa- ja Puidutööstuse Ministeerium paremate tööstusalaste tööde premeerimist samadel alustel.

Metsamajanduse osakonna töö- ja õpperuumideks jäid kuni 1971. aastani Vanemuise tänava maja 46 keldri- ja I korrusel paiknevad ruumid, mil need tuli TRÜ-le tagasi anda. Metsakorralduse kateeder ja dekanaat kolisid EPA peahoonesse Riia tänav 12, samuti keldri- ja I korrusele, metsakasvatuse kateeder sai aga ruumid K. E. von Baeri tänav 4 (I korrusel).

1983. a. valmis uus avar teaduskonna õppehoone Tähtveres Kreutzwaldi 5, kus said õpperuumid kõik kateedrid (6), mis varem paiknesid linnas neljas eri kohas.

Õppehoone, mille ehitamist alustati juba 1977. aastal, valmis küllaltki suurte raskustega. Hoone tuli kaks korda projekteerida, kuna esialgne projekt ei olnud vastuvõetav. Uue projekti autoriks oli tuntud arhitekt Valve Pormeister, kes oma ülesandega väga hästi toime tuli, seostades projekteeritava hoone hästi ümbritseva loodusega. Järgnesid raskused projekti kinnitamisega – see toimus lõppastmes Moskvast. Et ehituse maksumus ei ületaks kinnitavale instantsile lubatud piirmäära, tuli loobuda projekteeritud auditooriumide-korpusest, mis on senini ehitamata. Õppehoone ehitajaks oli Tartu KEK. Vaatamata sellele, et hoone ehitamist EPA juhtkond igati abistas, tuli tingitud varustusraskustest teha ehitustööde käigus nii mõneski osas hinnaalandust, mistõttu hoone tervikuna küllaltki palju kaotas. Raskusi oli ka auditooriumide ja laboratooriumide sisustamisega – saamata jäi Tšehhoslovakiast tellitud mööbel. Tänu Metsamajanduse ja Looduskaitse, aga samuti Metsa- ja Puidutööstuse Ministeeriumile, samuti nende allasutustele suudeti ka sellest üle saada. Hoone valmimise kiirendamiseks tuli viimasel ehitusaastal (1982/83) kasutada üliõpilaste tööjõudu (õpiaja arvel).

Kultuuriministeerium kinkis teaduskonnale Tartu kunstniku Lagle Israeli pannoo, mis ehib nüüd teaduskonna nõukogu saali seina. Viljandimaa loodust kujutav pannoo, on valminud kunstniku enda poolt mererannast korjatud kividest ja mis on seljakotiga Tartu transporditud. Seda tööd tegi kunstnik 14 aastat ja on kahtlemata omalaadne haruldus, mis on kõitnud kõigi külastajate tähelepanu.

Õppehoone ametlik avamine toimus 30. septembril 1983. aastal.

Kuid veel enne uue õppehoone ehitamise algust alustati 1971. a. uue dendropargi rajamist Tähtveres Tartu-Tallinna maantee ja Emajõe vahelisele maa-alale. Et suurem osa ca 40 ha suurusest maa-alast asub Emajõe lammil, on seal niiskusrežiimi, aga ka mullastiku tingimuste tõttu puittaimede kasvutingimused küllalt ebasoodsad, kuid ettevõtmine igati huvitav äärmuslike kasvutingimuste väljaselgitamise seisukohalt.

Kõrgemal mäeveerul (mineraalmaal) paikneval pargialal on kasvutingimused puudele ja põõsastele soodsad. Ligi 25 aasta jooksul on parki istutatud üle 300 okas- ja lehtpuuliigi. Ebasoodsate ilmastikutingimuste (madal temperatuur 1978/79, 1985/86 jt.) ja mullastikutingimuste tõttu, on küllalt palju liike välja läinud ja seda peamiselt lammil. Paljud liigid kannavad juba vilju ja seemneid kasutatakse istutusmaterjali kasvatamiseks.

Dendropargi rajamise ja tema hilisema hooldamise kulud on kandnud Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeerium ja praegune Riiklik Metsamet, kelle juhid on väga heasoovlikult suhtunud teaduskonna ettevõtmistesse. Kahjuks on aga senini tahaplaanile jäänud dendropargi teaduslik uurimine (viimastel aastatel ei ole pargis olnud ühtegi koosseisulist töötajat). Uurimistöde maht hakkab aga just nüüd suurenema, sest puud jõuavad viljakandvusikka.

Dendropargi rajamise alustamisega teaduskonna õppehoone juures on alus pandud ühele unikaalsemale dendroloogilisele objektile Eestis, mille tulevikuväljavaated on aga praegu liialt ähmased. Kahju oleks, kui seni tehtu osutub tarbetuks ja heasoovlikud püüdlused jooksevad karile.

Metsandusteaduskonnas on aukohal olnud sport. Juba kolmekümnendatel aastatel õppis metsaosakonnas üks Eesti tolleaegseid parimaid kergejõustiklasi – Nikolai Küttis, kes 1931. a. püstitas Eesti rekordi nii kaugushüppes (7,405 m) kui ka kolmikhüppes (14.36) ning 1933. a. Ülemaailmsel Üliõpilaste Olümpiaadil Torinos (Itaalias) võitis kaugushüppes kuldmedali. N. Küttise kaugushüpperekordi ületas R. Toomsalu 1937. a. (7,415 m), kuigi vahepeal oli N. Küttis hüpanud 7,42 m, mida aga rekordiks ei kinnitatud. R. Toomsalu tulemus ületati alles 1960ndatel aastatel.

Ka sõjajärgsetel aastatel on metsateaduskonna lõpetajate hulgas olnud rohkesti tublisid sportlasi – I. Reidla, E. Ojastu, A. Paju, Ü. Kriisa, T. Soom, T. Matt, P. Kaarmann, Ü. Rahnel, Lea Toom kergejõustikus; Aino Kasesalu-Vars ja Ago Linnus ratsutamises; J. Veermaa laskmises; Tiina Idavain-Rosenfeldt, Lea Gross ja Saima Järvela suusatamises; Marje Raudsepp-Murka ja R. Ruubel jalgrattaspordis; P. Saksing ja A. Metsmaa korvpallis, V. Zopp jahilaskmises, V. Kraavi tõstmises; M. Ludvig maadluses jt. Sporti tuleb hinnata kui elu ühte olulist komponenti, mis õpetab aega õieti jagama ja tervislikke eluviise viljelema. Nimetatud sportlaste, aga ka paljude teiste saavutused väärivad esiletõstmist just seetõttu, et need on üliõpilaste, mitte aga kui elukutseliste sportlaste tulemused. Teaduskonna kõige kuulsamaks sportlaseks on kahtlemata olnud suurmeister Enn Sellik, kelle joostud Eesti pikamaa rekordid jäävad vist küll kauaks ajaks ületamata. Metsanduse ja maaparanduse teaduskond oli Eesti Põllumajanduse Akadeemias spordis juhtival kohal aastatel 1967...1985.

Teaduskonna dekaaniks on olnud prof. Andres Mathiesen 1928...1937 – põllumajandusteaduskonna dekaan (kolm 3-aastast perioodi); dotsent Valdek Ritslaid 1947 (1946)...1950 – metsandusteaduskonna dekaan, dotsent Teodor Krigul 1950...1954 – metsandusteaduskonna dekaan; dotsent Nikolai Kalter 1954...1958 – metsandusteaduskonna ja 1958...1960 – metsanduse ja hüdro-melioratsiooniteaduskonna dekaan; prof. Endel Laas 1960...1985 – metsanduse ja maaparanduse teaduskonna dekaan; prof. Endel Pihelgas 1985...1989 – metsanduse ja maaparanduse teaduskonna dekaan; prof. Ivar Etverk 1989...1992 – metsanduse ja maaparanduse teaduskonna dekaan; dotsent Hardi Tullus 1992...1994 – metsandusinstituudi direktor; 1994. aastast alates metsandus- ja maainseneriteaduskonna dekaan.

Sõjajärgsel perioodil on teaduskonna lõpetajad läinud tööle põhiliselt Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeeriumi, Metsa- ja Puidutööstuse Ministeeriumi kui ka Põllumajanduse Ministeeriumi liinis, käesoleval ajal põhiliselt Riikliku Metsaameti liinis. Mõlema metsandusministeeriumiga ja samuti Metsaametiga on teaduskonnal olnud väga tihedad sidemed ja seda tänu nende juhtidele (Heino Teder, Vladimir Tšernosev, Feliks Nõmmsalu, Oskar Kaldre, Enn Tasso, Andres Talijärv jt.), kelle abiga on teaduskond üle saanud paljudest majanduslikest muredest. Kõige markantsemaks näiteks on 1948. a. põlenud Järvelja jahilossi asemele uue ehitamine, mis valmis 1980. aastal teaduskonna (osakonna) 60. aastapäevaks.

Teaduskonna elus on viimastel aastatel toimunud nii pöörduvaid kui ka pöördumatuid muutusi. Muutused, mis elu edasi viivad, on vajalikud ja neid tuleb tervitada, kui nad aga ei ole küllalt argumenteeritud, võivad nad põhjustada tagasilööke. Seepärast tuleb toimida tasa ja targu. Sõjajärgsed aastad kõrgkooli, samuti teaduskonna töös oleksid võinud olla tulemuslikumad, kui nad olid, juhul kui oleks olnud vähem asjatut paberimäärimist, kui ei oleks tehtud plaane ainult plaanide pärast. Õnneks suutis metsanduse ja maaparanduse teaduskond neist sageli distantseeruda ja võimaluse piires jääda oma "liistude" juurde.

Oleks hea, kui EPMÜ kui ka teaduskonna juhid tunnetaksid oma igapäevases töös möödunud aegade väärsamme ja looksid õhkonna tõeliseks õppe- ja uurimistööks, vähendades suuresti asjatut paberimajandust.

Metsameestele kõige laiemas mõttes tahaks aga meelde tuletada prof. Oskar Danieli 1927. a. V Metsateadlaste Päeval lausunud sõnu. *Meie, metsamehed, võime omi poliitilisi tõekspidamisi rajada mitmesugustele programmidele, meie võime omis ilmavaadetes täielikult lahku minna üksteisest, metsapoliitikas võib meid vallata üksainus tõekspidamine: hoida meie metsi selleks, et nad üldriiklikke nõudeid kõige otstarbekamalt täita suudaks ja aidata kaasa, et nende seisukord alaliselt paraneb.*

Olgu need juhtmõtteks meie noore metsateadlaste põlvkonna koolitajaile kui ka noortele haridust saajaile, aga samuti meie metsamajandust ja metsatööstust juhtivatele instantsidele ja nende kaudu ka kogu Eesti rahvale.